

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.			
Egy évre	10 kor. — fill.	Egy évre	16 kor. — fill.
Fél évre	5	Fél évre	8
Negyed évre	2	Negyed évre	4
Egy óra	1	Egy óra	1
Egyesszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Az uralkodó.*

(Jókai siralmára.)

A Magyar Nemzetben Jókai Mór vezetőcikkét irt a királyról s méltatlankodó hangon kelt ki azon újabb publicisztikai irányzat ellen, mely a király fölkezt személyét sértegető módon vonja be a napi politika keretébe.

Jókainak kétségtelenül igaza van. Az a fegyverkedés nem méltó a magyar nemzet daliás lovagiasságához. Erkölcsi értékét jól ösmerjük azon nagyságnak, mely úgy támad, hogy a nála sokkal nagyobbat lepoganyítja. Hiszen ehhez nem ész, erő, igazság kell, csak elszántság arra, hogy a higgadt belátás pálcát fog törni felette. A higeszű könnyenhivők és a vakmerőség esztelen bámulói soha a világon döntő szót ki nem mondtak. Az ő tetszésük tehát nem előny, hanem teher. Az olyanra, a ki más fórumoktól várja az elősmerő szót, a helyeslő fölkiáltást.

* Noha szerintünk Jókai Mórnak feltétlenül nincs igaza és hogy az időszerű is a császári vas-kalapért lelkesülő királyt utóvégre már egyszer leplezetlenül és őszintén ki kell oktatni a nemzet kívánságára és taposott jogaira; ezt valljuk mi; de mert egyébként nagyon érdekes igazságokat irt le egyik jeles külmunkatársunk, szívesen közöljük azt; noha, mint mondok, mi nem érezzük magunkat jobbagynak, de mint független nemzet az igazságot, a jogot követeljük a királytól is, ki első sorban, a mi jóvoltunkból király és az Ur Istennel egyáltalában nincs rokonságban, lévén ő is halandó, mint más ember. Szerk.

Sivár jövő.

Darumadár ősszel elmegy,
Fecske-madár követi.
Mind a kettőt új hazába
Bizton viszik szárnyai.

Am, a magyar hová menjen,
Ha elő a dermedet,
A mikor majd sirva mondja:
„Edes hazám elveszett!” . . .

Nem úgy vagyunk mint az évszak,
Mely gunyját elveti:
Hol felölti zöld mentéjét,
Hol pedig len leveti . . .

Ósi rögtől nem válhatunk —
Letörtenek szárnyaink,
De ha tudnánk is repülni:
Uj haza felénk nem int!

Minekünk csak ez az egy van,
Ahol élünk, halnunk kell,
Kivüle a nagy világban
Sehol sincs számunkra hely!

Azonban — azt hisszük — Jókainak sincs egészen igaza. Az ő, fizikailag már kimerült lényé, nem bír többé azzal a délczeg erővel, amivel valaha világszép műveit teleönté. Fél a zajtól, tán még a hangos szótól is. Talán azt kívánná, hogy mikor az ország vére szemünk láttára folyik el, csak hogy az uralkodó utolsó éveit ne keserítsük, rejtse teremről, fojtja teremre halk zokogását a hazafibu.

Nem így, nem úgy, óh halhatatlan költő. A Te szellemed fönt ragyog a dicssugaras egekben. A földet a Te szelleműlt szemeid tán már csak éteri magasságból, szivárványszinben tündökelve látják. Tán homorúnak is, mint a felhőcsipkék közt lebegő léghajós. Ott látsz középtűt egy hajdan virágos, most tarolt, de előtted kedves, emlékeidben csillogó földön egy óriást, ki aranytrónuson ül, trónja lábait pedig demagóg patkányok ássák alá.

Látod a tüntető menetet, mely kék buzavirág csöben járja útját, az országbomlás csirái fakadnak ebből az esőből. S akkor hallod idehaza a jajszó, a nép keserű fölkiáltását, Istenem ezek is zugolódnak, keserítik a szomorú, elhagyott családot. Óriás bánatos szívét!

Tollat ragadsz és kiöntöd méltatlan haragodat. Emlékezhetsz arra, mint

Avagy szertesztét bolyongnánk —
Ismeretlen tájon át,
Még a varjak meg nem ölnek,
Mint a béna saskirályt?!

Levetnénk az ősi mentét
Hogy ránk ne ismerjenek?
Átkozódva vándorolnánk,
Mint ősszel a fergeteg?!

Avagy mi várna hát reánk —
Ha már minden elveszett?
Kivert ebként megrugdálnák
Ezt a szegény nemzetet!

Ez a jövőnk rémes képe,
Ha még tart a tespedés:
Fényes álmaink lehullnak
S létünk sötét ködbe vész!
(Budapest.)

Lakatos Károly.

Arisztokrata kereskedők.

Teck herceg, az angol király unokaöccse, börzeügynökséget nyitott Londonban és nemsokára rá, ujabban Hohenlohe

állt a koronás Ur Szeged romjai fölött; s mint hívta életre a magyarság gyöngyét. „És azt akarjátok ti bántani!” Igy kiáltasz.

Te és Kossuth Lajos szóltatok az Uralkodó szegedi nagy jelenetéről. S te nem emeléd mélyebbre a kalapodat Előtte, mint amaz, pedig köztetek némi különbség van.

De hát ez indoka lehet annak, hogy jajgatással táplálkozunk? Hogy nemzetellenes tanácsosokat hagyjunk a Felső körűl sugdosódní, ólálkodni?

Nem, halhatatlan költő. Ebben csalódtál. A nemzet az uralkodó egyenrangú élettársa. Élettársakhoz pedig nyíltság és őszinteség illik.

Persze: a kutya nem szól hozzá ura tetteihez. Vakon követi árkonbokron át urának a cselédjeit is és akkor nyalja kezüket a legalázatosabban, mikor azok a kezek Uruk nevében jól elpáholták. Ha pedig a gazda meghal, kifekszik a sirra, s ott az élet romjain elpusztul maga is.

Ez a kutya.

De a magyar nép szuverén jogu nemzet. Az uralkodó koronás fő, aki az alkotmány alapján felségjogokat gyakorol, a nemzet tizenhatszázmillió hasonló szőrű-bőrű, anyaszülte emberfia, aki törvény határain belül az élet, az emberi és polgári állapot összes szabad jogait gyakorolja.

herceg, a londoni német követség attacheje, leköszönt a rangjáról és beállt gyakornoknak a Landeaburg and Thallmann newyorki bankházába.

E fölött a két eset fölött elmélkedik egy angol lap s örömmel konstatálja, hogy veget ért a régi gentry gőg s a főurak is belatják, hogy kisebb szegén becsületes munkával keresni meg a kenyeret, mint a házassági ügynök segítségével amerikai milliókkal aranyozni ujjá a megkopott nemesi koronát. Az angol arisztokracziáról tudjuk, hogy már régebben sem rettent vissza az üzérkedéstől. A praktikus angol még lordi méltóságában sem röstelli vállalatokkal, gyárrakkal összekötni jóhangzásu nevét.

A francia arisztokracziában azonban már újabb keletű ez a jelenség, de szintén gyakori. A francia köztársaság legfrisebb politikai áramlatában mindinkább kiérik az az eiv, hogy „helyet a tehetségnek”; sőt szívesebben pártolnak mindenkit, aki nem arisztokrata. A politikában épen úgy, mint a hadseregben, kezdik szorítani az arisztokratákat: számtalan eset bizonyítja, hogy aki boldogulni akar, inkább elhagyja neve elől a „de” szócskát, eltagadja nemesi voltát,

A magyar király megesküszik az ország alkotmányára. Hogy azt maga megtartja s mindennel megtartja. Ettől fogva tehát a magyar király, mint alkotmányos fejedelem uralkodik a magyar népeken.

Ha mégis azt látja a nemzet, hogy súlyos közjogi sérelmek esnek az országon, hogy alkotmányos jogai lábbal tiportatnak a külképviseletben, a katonai kérdésekben, egyáltalán számos közjogi ügyben, akkor nemzetnek minden egyes ily esetben joga van a királyhoz szólani, hogy vigyázzon, lelketlen tanácsosai cigányuttra akarják vinni, oly tettbe és oly magatartásba akarják vonni, a melynek csak az egész nemzet visszafetése lehet a következménye. S ha a király a figyelemzetés daczára követi egetni való tanácsosainak javaslatait, a kik előtte a valót eltitkolják, akkor teljes mértékben megnyílik a nemzet szabad bírálati joga s hangos tárgyalással kell a korona figyelmét az illető lépés valódi jelentősége felől felvilágosítani. S a józan ész szerint ekkor nem a szabad és őszinte szót kell ilyenkor a királynak rossz néven vennie, hanem azokat a silány alakokat kibotoztatnia a palotájából, kik oly vakmerők s iránta oly tiszteletlenek voltak, hogy tudatosan szembeállították a nemzettel.

Láttunk mink már nagy királyokat; olyanokat, a kik fél Európában uralkodtak eszközkel, koronájuknak személyi tulajdonaikkal megnövelt hatalmával; mit szóljunk Szent Istvánról, de utána Szent Lászlóról, III. Béláról, Nagy Lajosról, Hunyadi Mátyásról?

De a magyar sohase volt szolgál-

mert ez ma már csaknem akadály. A francia arisztokraták is kezdenek tehát alább hagyni a gögjükkel; hogy a viveur, a semmittevő típusa s munka után látnak a marquis és vicomtek.

Gyártelepek és kereskedelmi házak élén nem egy arisztokrata áll már ma. Marquis de Dion, báró Zuylen, gróf Montebello és még sok más főúr különb üzletembereknek bizonyultak, mint polgartársaik. A legnagyobb francia motorkocsigyártat Dion alapította, akit méltán neveznek a francia automobil atyjának.

A legnagyobb francia biztosító társaság igazgatóságában szintén tulsúlyban arisztokraták vannak. A kerékpárgyártásban gróf de Chatelineau, az üveggyártásban gróf de la Batie, a seiyemiparban gróf de Cardonet szerzett hírnevet.

A vassuttársaságok élén csaknem csupa arisztokrata áll, de a hivatalnokok közt is sok régi család nevével találkozunk. Az áltárszó emait gróf de la Croix találta fel. A legismertebb francia ujságíró marquis de Rochefort, egy másik pedig gróf Robert de Flés. A bortermelek és kereskedők közt is sok a nagynevű ur: marquis de Montebello, de Mun és Bourbon Ágost herceg.

lelkü, ha hü is volt halálig. Nem volt kutya, hanem szabad, lelkes, önértetes „jobbágy“.

Elvégre mi azt hisszük ó halhatatlan költő, hogy kevesebb és méltóbb is oly férfiakból álló nemzetet uralkodni, mint szabad polgárnak csufoolt szolgálhadon, vagy éppen embe- reknek állított kutya-falkákon.

Akác.

Kereskedők nevelése.

Igen gyakran fordul elő, hogy iparvállalatok és üzletek élére csak a legnagyobb keresés után lehet megfelelő szakértőket nyerni s ezeket is tulnyomó részben külföldről kell behozni. Ezért nagyon fontos a magyar gazdaságra nézve, hogy gondoskodjunk oly erők felneveléséről, akik helyüket vezető állásokban is megállhatják.

Egyik főhiba a szakértők megválasztásában nálunk az, hogy az ifjúságot nagyon alábecsüljük. Csak kevés embernek jut osztályrészül az a szerencse, hogy ifju korában nagy feladatok elé állítják. A szabály az, hogy a tehetséges embereknek azokat az éveit, melyekben a munkára legalkalmasabb s mikor nagy képességek keresnek benne érvényesülést, átrendelt ténykedésben kénytelen eltölteni s a lépcső alsó fokán lassan lassan felkuszni. A türelmetlenség emészti, de hiába, évek hosszú során át csekély hatastörében kell tespednie, mivelhogy még fiatal. Amire aztan eléri a magasabb célt, erőinek javarésze elfogyott; sőt talán már vén emberré lett,

Bizonyos, hogy az előrehaladott kor megbecsülhetetlen előnyököt rejt magában. Elsősorban ilyenek a tapasztalat és emberismeret. Való igaz, hogy e képességekre az evek tanítják az embert, csakhogy tehetséges embereknél már kora években is fejlődhetnek. Másrészt az öregségnek árnyoldalai is vannak. A magasabb korrall elenyészik a bátorság s a jelen követelményei iránti érzék. Az oly intézmények, melyek vezetésében csak öregek vesznek részt, ki vannak téve a berozsdásodás veszélyének. Első követelmény tehát ez: helyet az ifjúságnak! Az ifjúság birja teljes mértékben az erélyt, s bátorsága is van a próbalkozásra. Az amerikai gazdasági élet óriási fellendülését alapos ismerősei éppen arra a gyakorlatra vezetik vissza, hogy mindenütt ifjabb embereket állítanak a vállalatok élére. Az aczéltörst elnöke például kevéssel idősebb a harmincz évnél s ugyanily ifjak a vezérigazgatói.

Persze, a fiatalok egymagában még nem minden; megfelelően nevelni is kell a kereskedelmi tevékenységre, ami pedig nem igen nehéz feladat. Mai nevelési módszereink sok tekintetben nem felel meg többé a változott viszonyoknak. Mert a jelen és jövő tulnyomórészt gyakorlati követelményeket támaszt, holott a gimnáziumot és egyetemet, vagy kereskedelmi akadémiát végzett fiatal ember a leggyakorlatlanabb halandó.

Mit használnak a fiatal embernek az iskolában eltanult legszebb ideálok is, ha az élet rideg realitásában mindent újból visszafelé kell tanulnia. Életünknek csaknem harmadrészét töltjük az iskola padjain. De nézzük csak, hogy azok közül, kik oly

soká ültek az iskola padjain, hányan tanultak meg teljesen egy idegen nyelvet. A legközelebbi szálloda főpinczére megszenyitheti e részben a sokat tanult ifju urakat.

Sem gimnáziumaink, sem egyetemeink és akadémiáink nem nevelnek oly erőket amilyenekre a mindig élesebbé váló nemzetközi versenyben a gazdasági téren szükségünk van.

Az ifju kereskedőnek alapos technikai és nyelvbéli kiképzést kell nyernie s a külföldet saját megfigyeléséből kell megismernie. Otthon kell lenie egyaránt Londonban, Párisban, Berlinben, Newyorkban, Kelet-Ázsiában és Del-afrikában. A szakszerűen képzett kitűnő erőkben gyakran hiányzik a nyelvismeret s a világlátott ember biztos fellépése.

A nagy ipar és kereskedelem képviselői között már nem is találunk itt-ott egyes családokat, melyeknek fiait jiykép nevelik. Nagy hiba e részben, hogy az utódok gyakran más foglalkozás után néznek, ahelyett, hogy atyju üzletét tovább fejlesztenék. Ennek eredménye az lesz, hogy sok nagy czég kivész.

A kereskedelemnek és iparnak fokozottabb mérvben kellene gondot fordítania arra, hogy a tehetséget az alkalmazottai között felfedezze, kiképeztesse és magasabb állásokban alkalmazza. Mert nem egyszer megesik, hogy a számarlajtörta óvatos alkalmazása mellett egy egy tehetség fel nem ismertetik s kihasználatlanul marad. Emberismerettel megáldott főnök a különös tehetségű embereket hamar felesmeri. Az aczéltörst elnökkel Schwalb, egy ízben így nyilatkozott: Agyvelőre van szükségünk, nem pénzre!

Dr. B. A.

Oda át — baj van.

(Tudósítás a közös politikáról.)

Ausztriában a kormány és parlament válság egyre veszedelmesebb mérvet ölt. A legújabb eseményekről a következő értesüléseink vannak:

Körber miniszterelnök vasárnap délután megjelent a schönbrunni kastélyban s bár ő felsége még gyöngékedik — reumas bántalmái nem szüntek meg egészen — bizonyos időt szentelhetett a kormányelnöknek.

Dr. Körber folyó politikai ügyekről tett jelentést.

A parlamenti helyzet szanalása körül való tárgyalások a két ünnepnapon át folyton tartottak. A tárgyalások központja most nem annyira Bécs, mint inkább Prága és Kuttentberg, ahol Rezek miniszter a cseh klub elnökével Pacak kal és Kramarral tárgyalt. Ezekon a tanácskozásokon az ifjucsehek végrehajtó bizottságának két tagja is résztvett. A vélemény az, hogy személyes aspirációk kielégitse a dolgok rendjéhez egyáltalán nem elegendő, ha eredményre akarnak jutni, akkor meg kell egyezniök a pártok hajthatatlan kívánságainak kielégítésében.

Körber hiába tárgyal a pártvezérekkel és nyilván ez az oka, hogy a felség gyöngékedése daczára is fogadta őt. Az osztrák pártok vezérfértaik oly erős közvélemény nyomása alatt állanak, hogyha bármely legcse-

Karácsonyi és Ujévi ajándéknak

Tisztelettel

Harth Gusztáv

a legtökéletesebbf ényképek Harth Gusztáv műtermében készülnek
Ugyszintén ajánlja a t. cz. tisztviselő uraknak arcképes igazolványhoz szükséges fényképeket a legelőnyösebb árban.

fényképész. Debreczen, piac-utca 34.

kélebb engedményekre is hajlandóságot mutatnak, szembe találkoznak.

A pártok álláspontja csorbát nem szenvedhet, viszont a kormány is makacsul ragaszkodik bizonyos irányelveihez, úgy, hogy ma már világos mindenki előtt, hogy a kormány hiába játsza ki legutolsó kártyáját is: Ausztriában bekövetkezett a teljes anarchia, a legtarthatatlanabb helyzet.

Körber miniszterelnök a minap tudomás szerint hosszasan értekezett dr. Epingerrel, a csehországi német haladópartiak vezérével. A konferenciáról különböző verziók vannak. Szóba jött kompromiszumképen némelyek szerint, hogy a Csehországban a cseh nyelv hivatalos jelleget nyerjen, Németországban ezt határozottan megzafolják, és azt mondják, hogy ilyen engedményre gondolni sem lehet.

A képviselőház fölösztatása szintén szóba került. Cseh körökben teljesen eljettnek tekintik a koalícióskabinet tervét.

Válópör a persa Sah miatt.

(Budapesti levél.)

A mulatók koronás fők között híres volt egy triász, melynek viselt dolgai nem egy operette-librettóhoz szolgáltathattak volna bőséges anyagot. Az idők folyamán egyiküket elragadta a könyörtelen halál a másik meg olyan nagy ur lett, hogy a bohémiséggel fel kellett hagynia és így azután árván maradt a harmadik. Egyedül ő gondoskodott most már arról, hogy a bohém királyok fajtája ki ne vesszen és hogy ebbeli törekvése sikerült arra tanu Páris és néhány csillagja.

A reformokért lelkesülő persa sahnak európai körutjában az uralkodók erkölcsének illeten reformálása úgy látszik, nagyon megnyerte tetszését és utánozni kezdte európai kollégáját. Hogy milyen sikerrel, azt igazolja a válópör, amely a napokban játszódott je a budapesti polgári törvényszék előtt. A felek ifj. K. Emil miniszteri fogalmazó és feltűnő szépségű néje. A főváros előkelő köreit éleken foglalkoztató válópör nem mindennapi pikantiával rendelkező előzményei a következők:

A szép asszonyt ura a múlt nyáron Karlsbadba küldte nyaralni és ugyanakkor a sah nagy vezírje: Murah Effendih az előkészületek megtétele végett szintén Karlsbadban tartózkodott, s már az első nap feltűnt neki a csodaszép asszony. Mereste is a vele való összeköttetést, ami hamar sikerült is neki, úgy hogy allandó barátokká váltak; a fürdőző közönség pedig szentül hitte, hogy az asszony a nagyvezír családjahez tartozik. Mondani sem kell, hogy milyen féltelmes tisztelettel vették körül.

Azonban a sah váratlan megérkezése megszakította e kedves idylt, de nem örökre. A nagyvezírt felváltotta a sah, aki még odaadóbb és buzgóbb lovagja lett a szép barna asszonynak. Előkelő lakást tartott a számára, udvara személyzetével látta el, sőt az asszony mindenütt a persa sah nevében cselekedett. Így egy alkalommal egy világhírű szabó cézgtől körülbelül 17,000 korona értékű ruhát rendelt, amit a Sah névjegyével fizetett ki.

Mikor a Sah elutazott Karlsbadból, a szép asszony magára maradt. Csakhamar hazajött a fővárosba. Nemsokára, a persa Sahnak hazaérkezése után, hivatalos levelet kapott: melyben tudtára adják, hogy a férjét „érdemei elismeréséül” a Sah előkelő persa rendjellel tüntette ki, az asszonyt magát pedig felavatta udvarhölgyggyé.

E levél alapján megindított válópör tárgyalására férj és feléség kart karba öltve

a legvidámabb hangulatban mentek és az asszonyka kijelentette, hogy végtelenül szereti férjét, de ő neki magasabb hivatása van, mert Persiába kell mennie névleges fejedelmiúrnak és a Sah és közte fennálló viszonyról olyan intim részleteket közölt a törvényszékkel, hogy a válás azonnal kimondatott. A férj kijelentette, hogy ő is nagyon szereti feleséget, de magasabb szempontból belenyugszik az ítéletbe.

Ugy hírlík, hogy a persa Sah a jövő év javaszán a szép asszonyt Persiába vetei és már most rendeztetni be egyik kastélyában a lakosztályokat, hogy ha majd az ébredező kikelettel eljön a szép bimbó is, ne találja kászületlenül. A Sah szerelmének legfényesebb bizonyítéka az a sok drága ékszer, értékes ráhanemű és rengeteg pénz, amivel a persa udvarmesteri hivatal nyakra-főre ellátja a színnövendékből lett ur-asszonyt.

(M-g.)

Szomorú regény.

Könyfacsaró, szomorú történetet produkált ismét az élet, ez a kegyetlen regény író, mely különösen a szomorú históriák megírásában nagyobb mester mindeneknél. Egy messzeföldre, tengerentúlra szakadt, fiatal pár szomorú sorsáról ad hírt a Clevelandban megjelenő „Szabadság.” A tragédia egyik hőse, a férfi, már csendes ember, ott van a loraini temetőben, a másik, a leány pedig az Ellis I-landi kórházban fekszik nagybetegen.

Október 27 én reggel — írja a Szabadság — a Gaynor Bros. vállalkozó cég, mely a loraini dockoknál a medert egyengeti, munkásokat keresett, a kik a parttól mintegy 40 lábnyira kikötött hajóról a köveket a tóba hanyják. A munkavezető mintegy 15 munkást fogadott fel, a kik kevés kivétellel magyarak voltak. Közöttük volt Flor Sándor, e szomorú történet hőse, Csontos István, akinek majd csak nem ily szomorú szerep jutott, továbbá még tíz magyar munkás.

A társaság embere egy rozoga csónakra tuskolta be a munkásokat s bár a gyenge alkotmány már 10 ember alatt is veszedelmesen súlyedt, mind a 16 embert beleerőszakolta. A veszedelem előrelátható volt s amitől félték a bennülők, az be is következett. Alig indult el a bárka a parttól, egy szemközt jövő hullám egy pillanat alatt megtöltötte vízzel s a csónak a bennülőkkel egy pillanat alatt elmerült. Három ember még jókor észrevette a veszedelmet s átugrott a másik ladikra, mely a hajót kötötte ki. A csónakban maradt 13 ember kétségbeesett halálordítása, mint a jelenlevők mondják, irtózatoss volt s egy pillanattal később már 13 ember kétségbeesett halálusáját láthattak a perton állók.

Aki uszni tudott, iparkodott volna menekülni, de mind egy rakáson lévén, egyik a másikat akadályozta az uszásban. Szerencse a szerencsétlenségben, hogy közvetlen közelben volt a kötél, melylyel a hajó ki volt kötve és többen ebbe kapaszkodhattak, mások uszva igyekeztek elérni a partot. A párton állók segélyével 11 embert már kimentettek a vízből, még csak Flor Sándor és Csontos István vitytak halálközdelmet a vízzel. De egyszerre csak eltűnik mind a kettő s csak éppen a víz fodra mutatja, hol merültek el. Csontos Istvánt sikerült megmenteni, Flor Sándort elnyelte a 20 láb mély víz.

Flor Sándor 23 éves nagyborosnyói születésű, intelligens fiatal ember volt. jó módu édesanyja és hat testvére van. Junius-

ban ment Csak Amerikába Csontos István, aki igen jóbarátja volt. Az esetet az teszi tragikussá, hogy Flor, ki Budapesten az államvasutak műhelyében művezető volt, azért ment ki Amerikába, hogy szíve választottját magáévá tehesse, Régóta volt ismeretségben Homola Lujzával, ki Budapesten a szüleinél lakott. A fiatalok megszerették egymást és Flor nőül akarta venni a leányt. Flor anyja azonban nem akart beleegyezni a házasságba s mivel Flor még kiskorú volt, megegyeztek a fiatalok, hogy kimennek Amerikába. Flor már júniusban elindult s mikor a végzetes szerencsétlenség megtörtént, már a leány is Amerika felé vitorlázott. Természetesen sejtelve sem volt erről a borzasztó sorsról, mely reá ott várakozik. Mondják, hogy szívet facsaró jelenet volt, mikor a szerencsétlen leánynak tudtára aíták a szomorú valót. Homola Lujza most nagybetegen fekszik az ellis-irlandi kórházban. Szegény lánynak 500 métföldnyi utat kellett megjárnia, hogy kedvese sírját könnyeivel öntözhesse.

NAPI HIREK.

Egyházkerületi gyűlés.

A tiszántúli ev. ref. egyházkerület a tegnapi, első napi gyűléshez hasonló érdeklődés mellett folytatta tanácskozásait.

Kevéssel 9 óra után nyitotta meg Dégenfeld József gróf főgondnok a gyűlést.

A tegnapi ülés jegyzőkönyvének felolvasása és tudomásul vétele után eskülettel következett.

Jászy Viktor dr. a jogakadémia, Barcsa János a tanítóképezde új tanárai és Sütő Kálmán az igazgatótanács új tagja tették le az egyházkerület színe előtt az szokásos esküt. Az eskülettel után Jászy Viktor mondott köszönetet maga és társai nevében megvalasztatásukért.

Ennek megtörténte után a tárgysorozat nagy részének mellőzésével áttértek a tárgysorozat 77. pontjára, mely a debreczeni főiskola igazgató tanácsának jelentéseiről szól.

A jelentések tételénél vita csak az Andaházy intézet gondnokának jelentésénél volt. A gondnok Csiky Lajos tullepte hatáskörét, amennyiben építkezési célokra az előirányzott 2500 korona helyett 6000 koronát fizetett. Az igazgatótanács a jelentést tudomásul vételre ajánlja, de megjegyzi, hogy a gondnok helytelenül járt el.

Nadányi Miklós úgy tudja, hogy az építési összeget nem engedélyezte az építési bizottság. Hogy lehet az, hogy mégis 6000 koronát fizetett ki a gondnok.

Csiky Lajos gondnok védekezésül azt hozza fel, hogy 2500 koronát irányoztak ugyan elő, de az építkezést nem lehetett ezzel az összeggel keresztülni.

Nadányi Miklós különös adminisztrációknak tartja, hogy gondnok önkényűleg tullepje az előirányzott összeget.

Tisza István gróf javasolja vegyék tudomásul az igazgató tanács javaslatát, melyben az is benn van, hogy figyelmeztetik és felhívják a gonokot, jövőben ilyen engedély nélküli túlköltségeket ne eszközöljön.

Nadányi Miklós nem veszi tudomásul a határozati javaslatot azért az abnormis rendszert, melyet az Andaházy intézetnél a gondnok elkövet.

Lengyel Imre az építkezés ügyében és az iránt szolgál felvilágosításokkal, miért lépte tul a gondnok az előirányzott összeget.

Dégenfeld elnök, tekintettel arra, hogy Nadányi Miklós azt a vádat hangoztatta, hogy azért vették most elő ezt az ügyet,

hogy befolyásolják azt a fegyelmi eltárást, melyet az ő panaszára indítottak meg Csiky Lajos ellen, hogy ez a vád meg ne állhasson és miután az említett fegyelmi ügyet délután tárgyalja a fegyelmi bíróság, indítványozza, ezt a szóban forgó ügyet a fegyelmi ügy befejezéseig vegyék le a napirendről.

A közgyűlés ilyen értelemben határoz. A gyűlés a jelentéseket tudomásul vette.

A gyűlést holnap is folytatják.

Iparosok és kereskedők figyelmébe.

Kerületi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelt kereskedőket és iparosokat, miszerint a kereskedelemügyi miniszter engedélye alapján Bereg megye Ritke községében a f. é. aug. 13-14-ére illetve a városi törzskönyv szerint 14-15-ére esett, de részben elmaradt országos vásár helyett f. é. nov. hó 25 és 26-án kizárólag pótkihordó vásár, továbbá az 1903. év szept. hó 20-21-ére eső országos vásár kivételesen 1903. év április hó 1-2-án tartassék meg.

A képzőművészeti kiállítás megnyitása.

Tegnap este nyílt meg a Debreczeni Műpártoló Egyesület igen érdekes kiállítása. Faradtságot nem kimélve, szinte varázserővel alakították át a városháza nagy termét s annak mellék helyiségeit, a művészet vonzón kedves otthonává. Az aránylag kis hely szerencsés beosztásával majdnem minden kép megkapta az érdeméhez méltó elhelyezést. Már 5 órától kezdve tömegesen vonult a közönség a városháza kapuin, hogy részt vehessen Debreczen első nagy kvalitású, művészi értékű tárlatának megnyitásán. Pontban 6 órakor megszólalt Rácz Károly muzsikája. Nehány percz múlva megérkezett Puky Gyula főispán, Simonffy Imre polgármester s Komlóssy Arthur főjegyző tartságában. Az egyesület alelnökének dr. Csikos Sándornak felkérésére Puky Gyula elnök, főispán megnyitja a kiállítást. Azzal vádolják — ugymond — Debreczent, hogy a művészet ápolása, fejlesztése iránt nincs érdeke. hiányzik áldozatkészsége. Nem akar ez alaptalan vádnak fölösleges czáfolatába fogni minden érvnél ékebben bizonyít; mert sőt tudja azt valaki hogy Debreczen városa évi költségvetésben a köznevelődési tényezőkre kétszázhatvan ezer koronát költ. — De nem fényes czáfolat a maga ez a nagyméretű kiállítás? — Igaz ugyan, hogy ezek a kiállításra küldött művek tulnyomó részben nem debreczeni művészek alkotásai. De vajon csak egy hírneves egyént adott Debreczen az országai művészvilágának. A főváros a központ, az a fanak törzse, de a fa gyökerei a vidékre ágaznak szét, onnét merít életet, erőt. Debreczen műpártoló közönségének hivatása, hogy a művészet fájának ápolásában példát adjanak. S lelkes megnyitó beszédet zugó éljenzés követte. Utána Rácz Károly zene-kara rázendített a Rákóczyra s a főispán Bakoss tanár kalauzolásával végig nézte a változatos szerföltött érdekes tartatot.

Kedélyes lakomára ült össze tegnap este az Angol királynő éttermében a debreczeni műpártoló egyesület. Debreczen város intelligenciájának színe-java ott volt és mulajlott igazi magyaros jókedvvel egész a hajnali órákig. Városunk notabilitásai közzül ott voltak Puky Gyula főispán, Szücs Miklós törvényszéki elnök, Komlóssy Arthur főjegyző, Roncsik Lajos, Király Gyula tanácsnok, Dr. Magoss György tb. főügyész, Dr. Csikos Sándor, Dr. Szücs Géza ügyvéd, Szabó Kálmán városi jegyző, Pálffy Lajos, Bakos Tibor, Bagi Sándor festő művészek

stb., Dr. Csikosné, Dr. Szücs Gézané, Pálfiné és Bakosné urasszonyok. Az első tisztelet Puky Gyula főispán mondotta, a kiállító művészekre, lelkes szavait Dr. Szücs István tanár köszönte meg s éltette egyuttal a kiállítás intézőségét. Majd Dr. Szücs Miklós köszöntette fel a tőle megszokott briljans ötletességgel a kir. ház tagjait. — Komlóssy Arthur pedig a képkiállítás rendezésében részt vett hölgyeket. Kevéssel az elhangzott tosz után a jelenlevő ifju nemzedék tánczra perdült s Rácz Károly pompás muzsikája mellett járta tüzesen a csárdást. Az ujonnan megválasztott műpártoló kör tegnapi estélyével is megmutatta életrealóságát és minden perczen tapasztalhattuk, hogy önzetlenül szívén viseli a művészet fellendülését, és minden erejével oda működik, hogy a nálunk addig méltányolt képző művészet megérdemelt pártolásban és elősmerésben részesüljön.

Somló Emma a Nemzeti Színházban.

A debreczeni származás zseniális fiatal művésznőről írják Budapestről. Lövik Károlyné Somló Emma asszony, aki néhány év előtt oly ragyogó sikerekkel kezdte meg pályáját a Magyar Színházban, hogy azután hirtelen visszavonuljon e családi életbe, ugy látszik, visszatér a színészethez. Egy hivatalos kommuniké jelenti ugyanis, hogy a művésznő legközelebb vendégszerepelt fog a Nemzeti Színházban. Mindenki akinek még emlékezetében vannak Somló Emma alakításai, bizonyára örömmel vesz tudomást erről a visszafordulásról.

Kiss Áron püspök üdvözlése.

Magyar sionunk tiszteletre méltó, nagyérdemű, közszeretett Áronja, Kiss Áron őszpüspökünk most tölti be áldott munkásságban töltött életének 88-dik esztendejét. A szeretett és nagy érdemű főpapot, ki örvendetes friss egészségben érte meg ezen napot, melegen üdvözölték az egyházkerületi közgyűlés tagjai. Isten éltesse az ősz püspököt az emberi kor legmagasabb határáig, mi is szívből kívánjuk.

Kiszabadult fegyenczek figyelmébe.

A P. N. apróhirdetése között olvassuk a következő felhívást:

Urak! Egy fiatal nő, a kinek hatvanezer koronányi vagyona van, férjhez akar menni. Rajong a kalandos élettörténetekért s azért megfogadta, hogy csakis olyanhoz megy feleségül, aki sok hányattatás után jutott megállapodásra. Azt se banja, ha a pályázó börtönben is gyarapította élményeit, csak most tisztességes ember legyen. Kéri azokat, kik kezére reflektálnak, hogy arcképüket és élettörténetüket **M. R. 4006** cím alatt e lap kiadóhivatalába küldjék.

Kiszabadult fegyencz urak! Itt az alkalom arra, hogy a börtön keservei után

édes boldogságban töltsék napjaikat. Szeressék meg irataikat, de ne a védbeszédet, hanem az ügyészesség vádiratait. Ha kegyes, és elnéző volt az ügyész, tegyenek ellene följelentést hivatali mulasztás miatt, mert lesz az oka, ha most elszalasztják a szerencséjüket. Minél nagyobb gaztettet vitt valaki véghez, annál több a reménysége, hogy elnyeri az imádott hölgy kezét. Urak, küldjék el arcképüket és élettörténetüket **M. R. 4006** cím alatt a kiadóhivatalba, de óva intjük őket, hogy ne ékesítsék magukat idegen tollal, ne dicsekedjenek el mások gaztetteivel, mert ez a kalandokért rajongó angyal elválk az urától, ha kisül róla, hogy az egy egész közönséges becsületes ember, vagy valami kisebbszerű csirkefogó, önagsága őszinte odaadással és hitvesi tisztelettel csak egy többszörös rablógylkos, szóval egy nem szédelgő, hanem igazi, fegyházat viselt uriember iránt tudna viseltetni.

A közgyűlés előkészítése.

A novemberi közgyűlés, melyet e hó 26-án délután tartanak meg, előkészítése sérenyen folyik. Ma délelőtt teljes tanácsülés volt a városházán, melyen a csütörtöki közgyűlés tárgysorozatát állapították meg.

Leégett istálló.

Ma reggel 8 óra után ezideig ösmeretlen okból Gyöngyvirág utca 13. sz. házban özvegy Major Bálintné hazában tűz keletkezett. Egy 8 méter hosszú és 4 méter széles istálló tetőzete leégett. A tűzhöz kivonult a tűzörség és Publig Ernő vezetése mellett és a további veszedelemnek elejét vette, de a nádfedeles tetőzetét elhamvasztotta a tűz.

Kevés a vasuti kocsi.

Mindenfelől panaszos leveleket kapunk, hogy az államvasutak nem győzik az egyre szaporodó forgalmat lebonyolítani, és még a sürgős szállítást igénylő áruk is napokig hevernek a vasuti állomásokon. A baj oka az, hogy az államvasutak kocsiparkja nem elég nagy, hogy a forgalom lebonyolítható legyen. Az állomásokon soha nincs annyi vasuti kocsi, mint a mennyire szükség van, és a központ az idén nem is igen siet a bajt orvosolni. Azelőtt a pillanatnyi szükséglethez képest ellátta magát az igazgatóság kölcsönvett kocsikkal, most azonban — ugy látszik — a félremagyarozott takarékosági rendszer uralkodik és a döntő elv, hogy sok legyen a jövedelem. A közönségérdeke mellékes. Nagyon melegen ajánljuk ezt a rossz politikát a kereskedelemügyi kormány figyelmébe. Azt hisszük, ott több érzék lesz az iránt, hogy a szállító közönség érdekeit tisztán üzleti érdekeknek nem lehet alárendelni. Tessék sürgősen kocsikat beszerezni és gondoskodni róla, hogy a közönség jogos panaszja figyelembe részesüljön.

A gyászoló Csongrád.

A Csongrádmegyei Hirlap gyászkeretben adta olvasóinak tudomására a képviselőház november 14-én hozott határozatát, hogy a képviselő küldési jogát az egész ciklusra elvesztette. A csongrádiak felette el vannak keseredve a határozat miatt. A gyászjelentés stílusában ír: vezérczikkből közöljük a következő részt:

1902. november hó 14-ik napján, pénteken nagy temetés volt Magyarországon. Az ország fővárosában több millióba került fényes országházban egy halott volt ezen a napon kiterítve.

A halott neve: Csongrád. Kiszzenvedése előtt 1902. november 14-ik napjáig választókerület volt. A magyar nemzet ezredéves alkotmánya épületének egyik alapköve. Ma már csak egy hulla: egy kidobott holttest, egy fölöslegessé vált hulladék-kő. Az ezredéves alkotmány épületének egyik ki-döntött oszlopa, semmi egyéb.

Kiszzenvedett s mint a régi jó nótámondja: „Kitették a holttestet az udvarra!”

Megfagyott ember.

Váratlanul és gyorsan beköszöntött hideg időnek az első áldozata. Ma reggel a Bégány csapszéknél egy 30—32 év körüli férfi holttestére akadtak. A hullat a kórházba szállították és miután kiletét nem sikerült megállapítani, rendőrség lefénképez-tette. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a szegény ember megfagyott.

Titokzatos halál.

A Homokkerfben a déli órákban egy férfi holttestét találták meg. A hullán kül-erőszak nyomai látszanak, miből azt következtetik, hogy még ezideig ösmeretlen ember gyilkosság áldozata. A rendőrség részéről Fitter Jenő ment ki a helyszínére a nyomozás megejtése végett.

Goldstein Karolin mellfűző (mieder) gyára Debreczenben a főtéren, — értesíti a n.é. hölgyközönséget, hogy képes árjegyzékét melyben a legujabb angol és francia mell-fűző különlegességek a mértékveteli utasítással ellátva — kívánatra bárhova készséggel megküldi s hogy megrendeléseket a leg-gyorsabban, kiváló gondnal készítve, jutányos áron szállit.

Távirat.

A Gotterhalte a képviselőházban.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, 1902. nov. 20.

A képviselőház mai ülésére a képviselők igen nagy számban jelentek meg. A Nessay képviselő ügye került elő. Ez volt az ülés első tárgya.

Maróthy előadó ösmertette Nessay képviselő ügyét. Elmondja, hogy a kolozsvári Matyás szobor leleplezése alkalmával Nessay a Gotterhalte ellen tüntetett. (Helyeslés a szélsőbaloldalon. Kiáltások: Hóhérszöveg!) Az előadó folytatva beszédét fejtegeti, hogy a fegyelmi testületekbe belépők azoknak szabályait kötelezőknek ismerik.

Rákosi, Kubik, Olay: Muszály volt a katonaságba belépni!

Előadó további szavait folytonos zugással kísérik. Mikor elfogadásra ajánlja a bizottság javaslatát, mely azt mondja, Nessay mentelmi joga nincs megsértve, gunyos le vele! abczug! kiáltások hangzanak fel.

Az ellenzék zajos kívánságára Apponyi elnök felolvastatja ezután a kisebbségi javaslatot.

A Gotterhalte említésénél, mint egy hang hangzik az ellenzék szava:

Le vele! Hóhér szöveg!

Olay Lajos szól először. Keserűen panasolja, hogy nincs nemzeti dynastiánk, sem kormányunk, sem hadseregünk. A képviselőház kötelessége a nemzet jogait megóvni. A katonaság nálunk állam az államban. (Közbekiáltások: Ugy van!) A katonaságnak külön törvényei vannak.

Fejérváry miniszter: Nem áll!

Kiáltások: De igaz!

Olay Lajos: Gondoskodni kell, hogy a katonaság meg ne foszthassa a képviselőket joguktól. (Tetszés.) Felhozza, hogy pl. Szegeden egy huszárfőhadnagy följelentett egy tartalékos tisztet, amiért a Kossuth nótát huzatta. Ezt a tartalékos tisztet e miatt megfosztották rangjától.

Kubik Béla: Spicliket nevelnek a hadseregben!

Viharos kiáltások: Disznóság!

Olay Lajos: Nagyváradon a Gotterhalte miatt megfosztottak egy tartalékos tiszt helyettesét rangjától! Nessay kötelessége volt Kolozsvárott a Gotterhalte ellen tüntetni! (Közbekiáltások: Ugy van!) Felemlíti Plósz igazságügy-miniszter beszédjét, melyet a mentelmi bizottságban elmondott! (Kiáltások: Szomorú dolog!)

Olay Lajos: A miniszterek a király lakájai!

Apponyi elnök Olayt ezért a kifejezéseért rendreutasítja.

Olay Lajos azt bizonyítja ezután, hogy a becsületügyi büntetés megfosztja az illetőt becsületétől.

Fejérváry: Becsülje meg magát ha tiszt akar lenni!

A honvédelmi miniszternek ez a vakmerő közbekiáltása óriási felháborodást keltett.

Az ellenzék követelte az elnöktől utasítsa rendre a minisztert és követelte, hogy Fejérváry vonja vissza szavait.

Apponyi kijelentette, hogy a miniszter közbeszólása általánosságban volt mondva, így nincs ok a rendreutasításra.

Az elnök szavait óriási zajjal fogadták.

Kubik Béla: Majd mi is fogunk így beszélni!

Apponyi rendreutasítja Kubikot.

Olay Lajos fejtegeti ezután, hogy a lefokozott tisztet ha behívják gyakorlatra, agyonkinözzük. Végül felhívja a többséget, hogy ne a pártnak, hanem a hazának tegyen szolgálatot. Ajánlja a kisebbségi javaslat elfogadását.

Kossuth Ferencz szólott ezután. A miniszter előbbi közbeszólása, mon-dotta — alkalmas arra, hogy a becsületügyi válaszmányt befolyásolja.

Fejérváry tagadólag int.

Kossuth Ferencz: Remélem nem ezt akarta a honvédelmi miniszter.

Fejérváry: Nem!

Kossuth Ferencz fejtegeti, hogy a császári hatalom mindég jogainktól akart megfosztani. Nessay ügye határozott mentelmi sértés. Nessay eljárását mindnyájan magunkévá tesszük. A magyar királyt. Magyarországon a himnus illeti meg! Nessay eljárása helyes, tekintsenek el személytől, ne gyengítse a ház önmagát, hanem erősítse.

Határozati javaslatot nyújt be: Mondja ki a Ház, hogy a megfélemlítési kísérlet és a fegyelmi eljárás is Nessayt a mentelmi jog védelme alá helyezi.

Plósz miniszter beszélt ezután. Nem lehet kimondani, hogy a képviselőt minden zaklatási eljárás ellen ki kell kérni. A miniszter beszédét még saját pártján is folytonos ellentmondásokkal kísérték. A miniszter az előadó javaslatát fogadja el.

Elnök 10 perc szünetet ad.

Affér Fejérváry miniszter és Nessay képviselő között.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, november 20.

Nessay Pál képviselő a szünet alatt Kubikkal és Faival provokáltatta Fejérváry minisztert mai közbeszólásáért, Fejérváry a segédeknek idegesen azt felelte:

— Most nem fogadom el, ha ki-megyünk a folyosóra tárgyalunk!

Nessay megbízottai ott hagyták a minisztert. Pár perc múlva azonban Fejérváry felkereste Nessay segédeit és hosszas tárgyalás után békésen intéz-ték el az ügyet, amennyiben Nessay segédei megelégedtek Fejérváry ama ki-jelentésével, hogy nem akarta Nessayt megsérteni.

SZINHÁZ.

Csiky est a színházban.

A színház tegnap Csiky Gergely emlékeztetének szentelte az estét. Ha már ilyen kegyeletes ténnyt gyakorol a társulat, mindenestre méltányos és elis várható lenne, hogy az a nagy író emlékeztetéhez méltó is legyen. Mert bizony a tegnapi előadás nem volt méltó Csiky Gergely emlékéhez. Nem az előadás menetére értjük ezt, az elég jól ment, hanem egyes szereplőkre. Még ha nem is diszeloadásról van szó, az esetben is bizonyos foku tisztelatlenségnek, a közönség kicsinylésének tartjuk, — ha a szereplő alyannyra készültenül jön a közönség elé, hogy minden egyes szó után a sugólyukba epedez . . . És — sajnos — a tegnapi disz

előadásán ezt tapasztalhattuk. Ilyen helyzetben nem is csodálkozunk azon a furcsaságon, hogy a szereplők közül többen épen a szerep nemtadása következtében annyi és olyan különös nyelvbottlásokat követtek el, amennyit egyszerre még a debreczeni színpadon aligha hallottunk. Rendes előadásokon sem szabad ilyesminek előfordulni, annál kevésbé díszelőadásokon.

A mi magát „Az Atyafiak” előadásának menetét illeti, elég jó volt. Egyik-másik helytelen és épen nem megfelelő szereposztást és ennek következtében kirívó gyenge játékot tehetjük szövege a fentebb jelzettek kivül.

A szereplők közül első sorban Krémer Jenőt említjük. Ő volt az egyedüli, ki helyesen megértette szerepét és kis epizód szerepéből olyan kabinet alakot mutatott be, melylyel méltán kiérdemelte a közönség elismerését. A női szereplők közül kivált Menszáros természetes játékával. Hahnel Aranka ezuttal nem elégitette ki várakozásunkat. Előismerjük társalgási szerepekben, vígjátékokban otthon van, kifogástalanul játszik, de olyan szerepek, mint a tegnapi is, hol erősebb szenvedélyeket kell kifejezésre juttatni, nem az ő egyéniségéhez való és kar is az igazgatóságnak Hahnel drámai szerepekben olyannyira forszírozni. Patakya Béla, mint máskor is tapasztaltuk már, teljesen készületlenül lépett a színpadra. Anynyi ideje csak van, hogy szerepét tisztességesen megtanulja. Ha mást nem is, ezt mindenesetre megkövetelheti tőle az igazgatóság. Kisebb szerepeikben említést érdemelnek Sebestyén, Klenovits, Palágyi. A többi szereplőkről ezuttal hallgatunk.

Még csak azt jegyezzük meg, hogy közönség nem épen nagy számmal volt jelen. Természetes ha a Zazát, vagy ehhez hasonló irányú darabot adtak volna, megtelt volna a színház.

Omikron.

Színházi hírek.

S e m s e y Mariska tegnap este városunkba érkezett, hogy ma megkezdje három estére terjedő vendégjátékát Dr. Béldi Izor és Fejér Jenő „Katalin” című operettjében, melyben a czimszerepet játsza. A hadnagyot Áldor Juliska, Aniczát Krémerné Lili, Gurácskyt Karacs Imre és a testőrkapitányt Szilágyi Aladár fogja játszani. A második felvonásban előforduló faklyatánczot, melyre az igazgatóság új jelmezeket készített: Bittera Erzsébet, Lengyel Klára, Mikei Rózsi, Szabó Károlyné, Faludi Berta, Váradi Józsa, Molnár Juliska és Kendi Piroska fogják tánczolni. Az orosz tánczot pedig Faludi Berta.

B e r z e v i c z y Etel kedvelt tánczosnőnk megrongált egészsége helyreállítása végett egy havi szabadságra megy Olaszországba orvosai tanácsára.

U j h á z i Ede a nemzeti színház műsora miatt csak egyszer játszhatik színpadunkon ez idő szerint, vasárnap este eljátsza Calderon de la Barca 5 felvonásos színművében a „Zalameai bíró”-ban Pedró Crespót.

A fővárosi és a vidéki sajtó.

Jóles laptársunk a Szeged és Vidéke legutóbbi számában a fővárosi és vidéki lapokról cikkezik és többek között a következő figyelemre méltó sorokat közli:

Magyarország nemcsak Budapestből áll. Ez természetes. De az országos sajtó

elejétől végig csupa — Budapest. Ez nem természetes dolog.

A nemzet közéleté, amely nem Budapesten folyik, az összes törvényhatóságok, városok, vármegyék részére alig jut a fővárosi lapokban egy kurta Vidék, vagy Vidéki közélet cz. rovat; a vidéki, társadalmi, művészeti, közművelődési, jótékonyági, irodalmi és közgazdasági események a fővárosi lapokra nézvetizedrangú dolgok; míg viszont a Budapesten történt gyilkosságok, bűnesetek gyakran több oldalát töltik meg vezérlapjainknak.

Ki lehetne mutatni azt is, hogy a fővárosi lapok naponta nagyobb terjedelmet áldoznak a külföldi eseményeknek, mint a magyar vidéken történeteknek, s egyetlen ujság kivételével még a Különfélék rovata is mind idegen furcsaságokkal van megtöltve.

A fővárosi lapoknak illetően magartartása nagyban növeli a vidéki sajtó szükségét. S kellene a vidéki ujságok már csak azért is, hogy bizonyos egy cél felé törekvő vidékeknek legyen olyan sajtóorganumok, amely az ő helyi szükségleteikkel, érdekeikkel foglalkozik s legmagasabb aspirációk útját eredményesen egyenetlik a szárnyaló szóban rejlő agitáczióval hatalommal.

A halálfeju asszony.

A minapában szó volt a halálfeju asszonyról, egy szerencsétlen lengyel grófnőről, kire vonatkozólag E. G. nyugalmazott állomásfőnök a következő levelet írja:

1858-ban Velenczében voltam garnizonban, mint kadét és akkor magam is láttam az akkortájt sokat emlegetett halálfeju asszonyt.

Ez azonban nem lengyel grófnő volt, hanem orosz hercegnő. Esténként rendszeren ott sétálgatott a Szent-Márk téren, arczát mindig sűrű fekete fátyol fedte. Azt beszéltek szélteben, hogy tizenegy millió rubelt érő vagyona van és — férjhez szeretne menni. Férjeül katonatisztet szeretett volna, és hirdetést is tétetett közzé a lapokban.

Ugy tudom, jelentkezett is egy lovas-tiszt, a kinek a lelkét izgatta a sok millió rubel. A hercegnő a híres Bertholdféle palotában lakott, az első emeleten. A tisztet hozzája vezették.

A hercegező termete, nyaka, haja gyönyörű volt, de mikor a fátyolt levette és a fehér hattyunyakról egy sárga halálfej meredt a jelentkezőre, a válialkozó természetű tiszt úgy megijedt, hogy kiugrott az ablakon. A vízből, a melybe pottyant, kimentették, az ijedtségen kívül tartósabb emléke a kellemetlen kalandnak egy csomó seb volt, a mit az összetört ablaküveg cserepei hasítottak az arczán.

Nem sokkal ezután elutazott a lagunák városából a boldogtalan hercegnő, a kit szörnyű végzete arra kárhoztatott, hogy maga iránt más érzés, mint rémületet és iszonyodást az emberekben ne fakaszt-hasson.

CSARNOK. Vaterloo.

Ereckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: ifjabb Mórícz Pál.

Két óra hosszat állottunk lábhoz tett fegyverrel. Ezalatt folyton özönlöttek a lovasosztályok, gyalogos ezredek. Mindig valami újabb-újabb tünt elő. Még maiglan sem felejtem el, midőn egyszerre csak a balszárnyunkról menydörgésszerűleg morajlott fel a hatalmas kiáltás: „Éljen a császár!”. Ez a kiáltás mindinkább közeledett, mind hangosabban emelkedett. Lábujhegyre állva, nyakunkat kinyújtva ágaskodtunk és minden sorból, minden szájból visszhangzott az örömkialtás. Végül már a lovak is közbenyeritettek, mintha csak velünk akartak volna kiáltani. . . . E pillanatban nagyobb csoport tábornok vágatott el az arczvonalunk előtt. Napoleon is közöttük volt. Talán magam is kivettem a személyét? De oly gyorsan történt ez az átlovaslás, mint valami repülő fény sugar. Sok katona a szuronyahegyere tévén csakóját, úgy rázta; de biz' alig volt annyi időnk, hogy a széles hátú, szürkeköpenyes hadur felismerjük. A kapitányunk alig érkezett tisztelgést vezényelni, már is tova tünt minden.

Mi katonák mindig csak így láthattuk őt, ha csak nem gárdisták voltunk.

Midőn villámgyorsan keresztül lovagolt és az éljen kiáltás mind jobban-jobban a jobbszárny felé húzódott, mindnyájan csak egyet gondoltunk, hogy ugyanis husz perczen belül kezdődik a csata. De csalódtunk. Már türelmetlenkedtünk, ugyanmilyre hogy az ellenfél hadtest ifjanczai, akik az előzőnap nem voltak a tűzben, személyesen kiáltozták: Előre! — Végre déltáj felé a balszárnyon megbődült az ágyu. Ugyanakkor ropogni kezdett elsőb zászlóalj ősztűz, majd a szakasz tüzek. Ezt azonban mi csak hallottuk, de nem láttuk, mert az ut másik részén történt. Hougoumontot rohanták meg.

(Folyt. köv.)

Boros Testvéreknél

divatos női ruhakelmék, selymek, téli kendők és velezek a versenyben létező legolcsóbb árakban. Maradékok féláron.

Tudósítás !!

Zengevald Géza

rőfös- és rövidáru üzletéből

Helyben, a Bika szállodával szemben.

Mivel az üzletemben levő

Összes méteres áruimmal

u. m.: Jó mosó Barchet, karton, zep-hir, atlasz-szaten, batist, posztó-szövet és gypju-delin félekkel üzletem helyszüke miatt a jövőben foglalkozni nem akarok, mindezen elsoroltakat a mai naptól kezdve

feltűnő

vagyis saját áramban

bocsátom a t. vevőközönség rendelkezésére.

Kiváló tisztelettel

Zengevald Géza

a Bika szállodával szemben.

A legszebb

és legjobb minőségű szalon, ebédlő,
hálószoba

ágy és faliszőnyegek,
csipke, szövet és plüs

f ü g g ö n y ö k,

ágy és asztalterítők,

Plüs, ui és flanel takarók,

selyem és kásmir paplanok,

afrik és lószőr madráczok,

linoleum és bőrvászon

a legnagyobb választékban kaphatók

Bosznay J. és Társa

7. ujj szőnyegházában

Kossuth-utca 11. Zádor-ház.

Kiadó bolthelyiségek.

A Casino épületnek főtérre néző oldalán, tehát a város legelőkelőbb s legnagyobb forgalmu helyén, portáléval felszerelt

három bolthelyiség

külön-külön, vagy együttesen kiadó.

Felvilágosítást ad a Debreczeni első takarékpénztár titkárja.

Felhívás!!

Van szerencsénk a n. é. közönség szives figyelmét arra felhívni, miszerint sziveskedjék a kenyérvétel alkalmával saját érdekében a rajta levő vignétáinkra, amelyek világosan

„Orosházi házikenyér“

nyomással vannak ellátva, különös figyelemmel lenni, mert csakis az ilyen vignétákkal ellátott kenyerek származnak a valódi orosházi házikenyér sütődénkből, a melyeket ez idő szerint még csak **Simonffy utca (bérház)** és **Piacz utca 79 sz.** alatt árusítunk el.

Ezzel egyidejűleg jelentjük, hogy orosházi házikenyér sütődénk már teljesen üzemben van, a **házhöz szállítást megkezdtük** és előjegyzéseket mindenkor elfogadhatunk, s azokat pontosan teljesítjük.

Viszonteladók kerestetnek.

Teljes tisztelettel

Gémes Ferencz és Társa

Orosházi házikenyér sütőde.

Csikes Ernő férfi szabó

Fötér 58 sz. Ipar és kereskedelmi bankpalota.

Készít uri, polgári, katonai, papi és mindenféle

egyenruhákat

a legújabb divat és szabás szerint, — állandó raktár **kitünő minőségű**

külföldi és hazai kelmékből.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve,

12-5

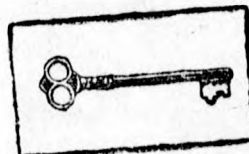
tisztelettel **CSIKES ERNŐ.**

Schicht-szappan

szarvas vagy kulcs

jegygyel

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb

szappan.

Mindenütt kapható!

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az itt levő szalaggal (vörös fekete nyomás sárgapapíron) van elzárva.

Eddig felülmulhatatlan!
Maager Vilmos-féle

valódi tisztított

DORSCH máj olaj

törvényileg védett sárga csomagolásban üvege 2 kor., fehér csomagolásban üvege 3 kor

MAAGER VILMOSTÓL
BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és **könnyű emészthetőségénél** fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik es rendeltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az **egész testi szervezet, különösen mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában az vér tisztítását** el akarja érni. — Kapható a **osztr. magy. monarchia legtöbb gyógyszer-tárában és gyógyszeráru kereskedésében.** Főraktár és főelárusítás az osztr. magyar monarchia részére:

Maager Vilmos Bécs,

III/3, Heumarkt 3.

Utánzások törvényileg tiltatnak

NAGY ÁRLESZÁLLÍTÁS a „PÁRISI DIVAT” áruházában

DEBRECZENBEN, a főtéren.

Diszitett női kalapok . . . 4 koronától feljebb.
Remek kivitelű selyem blous 8 koronától feljebb.
Házi blouse 2 koronától feljebb.
Eredeti modell darabok . . . félárban.

Szörme coliek és muffok.

Kabát prémmel Cloth béléssel 12 korona.

Sima kabát finom posztóból csinosan tűzve 16 korona.

Nincs többé szoba füst
Minden kéményt meg-
javít.

150.000 darab forgalomban.

Elismert legjobbműködés.

„John”-féle kéménytoldó
egyedüli főraktár
LUKÁCS VILMOS
cement burkolati, tetőfedési és aszfalt
vállalatánál, Debreczen, H. t. van-utca 5.

339.

Az István gőzmalom társulat GYÁRTMÁNYAINAK ÁRJEGYZÉKE

Az 1887. apr. 18-án Bpsten tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított s 1887. jun. 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Kötelezettség és engedmény nélkül készpénz fizetés mellett. Zsákkal együtt. Kor. érték.

	100 kiló
A. Asztali dara nagyszemű	28.—
B. „ „ aprószemű	27.—
O. Királyliszt	27.—
1. Lángliszt kivonat	26.—
2. Elsőrendű zsemleliszt	25.40
3. Zsemleliszt	24.40
4. Elsőr. kenyérl.	24.—
5. Közép kenyérliszt	23.40
6. Kenyérl.	22.60
7. Barna kenyérl.	19.60
7 ¹ / ₂ „ „ II.	17.20
8. Takarmányl.	12.—
11. Finom korpa zsákkal	8.80
11. „ „ „ zsák nélkül	8.40
12. Durva korpa zsákkal	8.80
12. „ „ „ zsák nélkül	8.40
„ Csirkebuza zsák nélkül	8.—
A zsákok súlytartalma, teljsúlyt tiszta súlynak véve.	
A. B. 0—6 számig	85 kiló
7. és 8. sz.	70 kiló
11. 12.	50 kiló

Debreczen, 1902. nov. 20.

Nagy árleszállítás.

A Bika szálloda alatt levő üzletünk bérlete lejárván, más megfelelő helyiség hiányában üzletünket felosztjuk s az összes raktáron levő

üveg, porcellán, lámpa és diszműáru
cikkekét minden elfogadható áron
eladjuk.

Nem állandó verseny árakkal hozakodunk elő, mert azzal eddig is kedveskedtünk t. vevőinknek, hanem helyzetünkből kifolyólag nyújtjuk ezen kedvező alkalmat a t. vevő közönségnek.

Bolti állványok és a teljes berendezés eladó!

6 személyes étkezéslet 4.50 kr.
1 pár színes porcellán csésze —.18 kr.
1 kancsó 6 pohárral —.75 kr.

stb.

ADLER és MEZEL.

Eredeti töltésű Angol rumok.

Van szerencsénk tudatni, hogy

az őszi és téli idényre

az összes csemege-áruink megérkeztek, u. m.:

Déli gyümölcsök, páczolt kocsonyázott és olajba rakott halak, hideg felvágott különlegességek, prágai sonka, bécsi virsli, bel és külföldi sajtok, uradalmi teavaj, orosz és karaván teák, tea sütemények stb., melyeket kiváló minőségű kávé és fűszer félékkel együtt a legolcsóbb napi áron ajánlunk.

Tisztelettel

GERÉBY FÜLÖP UTÓDAL.

Kitünő asztali és pecsenyeborok, pezsgők.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostávu szemben.

Francia és magyar Cognakok.

Kül- és belsőli Likőrök.